

Kunnsfærdighed, hvormed han mødte disse Indvendinger; men i Henseende til de Forberedelser, som Staten kræver, og som skulle afgive en vægtig Grund til, at der maatte være højere Lønninger for de tilsvarende Embedsmænd, da bestod dog Kunnsfærdigheden kun i, hvad man kalder at snøe sig fra det. Der kan jo dog nemlig ikke være noget Spørgsmaal mellem Folk med mindste Indsigt i Sagen om, at der gives mangfoldige Stillinger i Staten, som, for at kunne indtages med Dygtighed, for at de kunne heelt udsyldes, kræve en Forberedelse, der ikke fører liben Omkostning med sig baade af Tid og Flid og Penge, og at dette bør komme i Betragtning ogsaa i Henseende til de Lønninger, der bestemmes for en saadan Embedsmand, derom, siger jeg, kan der vistnok ikke være nogen Tvivl, men det var heller ikke derom, der blev talt; det var ikke derimod, der blev gjort Indvendinger; men det var om det, at der fornemmelig kræves en kostbar Forberedelse for mange Embedsmænd, som slet ikke staaer i rigtigt Forhold til den Dygtighed, som Staten kræver, og som den maa kræve af sine Embedsmænd i deres Stillinger, og dersom det er Tilfældet for Diebliffet, at Staten i nogle Retninger eller maastee i dem alle, som jeg troer, kræver en kostbar Forberedelse, kostbar baade paa Tid og paa Flid og paa Penge, kræver denne, uden at det paa nogen Maade lader sig bevise, men lader sig langt snarere afbevise, at der ved denne Forberedelse faaes dygtigere Embedsmænd til at udføre det Hverv, som Staten overdrager dem, da er det jo vistnok, at denne Omstændighed ikke kan anføres som nogen Grund til, at Lønningerne skulle forhøjes for disse Stillinger, men skal kun være en Grund for Regjeringen til at gaae en anden Vej, saa den lader være at kræve andre Forberedelser til hvilkensomhelst Stilling det er end den Forberedelse, som Dygtigheden der gjør nødvendig. Naar man nu anvender dette netop paa Universitetets lærde Embedsmænd, paa Lærerne ved Høiskolen, see, da er det jo vistnok, dersom det er nogetsteds, saa er det der hensigtsmæssigt at kræve en Forberedelse, der for en stor Deel maa bestaae i Anvendelse af en Deel Aar til Boglæsning, og hvad man egentlig kalder Studering.

Men derfor vil jeg dog sige, at selv der, og netop der, skal man see det, hvor bagvendte de Fordringer ere, som Staten for nærværende Tid stiller til de fleste af sine Embedsmænd. Thi dersom det er Fordringer, der endog ere uhensigtsmæssige i Henseende til Lærerne ved Høiskolen, saa er det jo aabenbart, at det maa være det dobbelt, dersom de samme eller lignende Fordringer stilles til alle dem, der skulle være kirkelige, skulle være juridiske, skulle være medicinske Embedsmænd, og Sagens Dplysning kan vinde Gudeel, netop ved at betragte Lectorerne i de nyere Sprog, i Tydsk, i Fransk og i Engelsk; thi af dem kræver man, mærkelig nok, ikke saa almindelig en Boglærdom, som man fordrer af Enhver, der skal blive Kapellan, eller skal blive Byfoged — men ønsker i det Høieste, som af den nærværende Lector i Engelsk, at de kjende og kunne gjøre Andre bekendte med Sproget og Literaturen, baade i sin gamle og i sin nye Stikkelse, da det jo er Tilfældet med alle de dannede Sprog i Europa, at de have baade en gammel Tid og en ny Tid, og hvor det er nødvendigt, at dersom de skulle kendes i deres Heelhed, at de da ogsaa kendes under begge sproglige Stikkelser, baade den ældre og den nyere. See, det vilde derfor nu være aldeles rigtigt, at man forlangte, at ogsaa Lectoren i Fransk skulde kjende og kunne meddele Kundskab ligesaa vel om det Gammele-Franskes, det Normanniskes og det Provençalskes Literatur og tilsvarende Sprog som i den nyere Tids; ligeledes er det med det Tydske, og da dertil hører en baade betydelig og kostelig Forberedelse, saa vilde det vistnok være Synd at forlange, at Mand, der fandtes dygtige til disse Lære-Embeder, skulde tiltræde dem uden Udflugt til at kunne leve frie for svære Næringsforger. Men gaae vi nu over til Professorerne, som kunne begynde med større Indtægt, og stige langt højere, see, da siger jeg, at det er den store Mangel, at der fordrer man af dem Alle Meget, som de ikke have den mindste Brug for, eller som de dog meget godt kunne undvære, og dog være lige saa dygtige eller endnu dygtigere, end de ere i deres Sag, og derimod glemmer man ikke sjældent at fordrer det af dem, som hørte netop med til deres Dygtighed; saaledes for at nævne et Exempel, der ligger